

13de zondag door jaar A

Mt. 10, 37-42

Loslaten, beste mensen, is misschien wel een van de moeilijkste dingen in het leven. Want wat ons dierbaar is, willen we zo graag behouden. Dat geldt voor materiële genoegens, voor ons werk en bezigheden, want die verschaffen ons toch minstens voor een deel onze identiteit, onze persoonlijkheid.

Nog moeilijker is het loslaten van mensen die ons dierbaar zijn. Onze ouders, onze levenspartner, of nog erger: onze kinderen. Het moeilijkste van al is het loslaten van onszelf. We hechten zo aan het leven dat we ons maar moeilijk kunnen voorstellen om er niet meer te zijn. Loslaten is jezelf overgeven. We komen daar nog op terug.

Het kan ook voorkomen dat een bepaald verlangen nooit in vervulling gaat; dan moet je als het ware iets loslaten dat er nooit geweest is, maar dat je graag had gehad. Een voorbeeld daarvan komen we tegen in de eerste lezing. Een vrouw uit Sunem heeft het materieel niet slecht getroffen, maar ze heeft geen kind. En dat was zo ongeveer het ergste wat een vrouw in haar tijd en cultuur kon overkomen. En hedendaagse kunstgrepen om op een andere manier aan kinderen te komen waren er toen niet. Maar ze klaagt niet. Ze doet iets anders. Ze gebruikt datgene wat ze wel heeft, namelijk voldoende voedsel, om dat met een ander te delen. In ons verhaal met de profeet Elisa. Ze geeft wat ze heeft. Niet alleen voedsel, maar ook onderdak. En dit delen, deze gastvrijheid, wordt haar geluk. Deze gastvrijheid betekent voor haar: leven! En Elisa, een man Gods, bekrachtigt dit door haar een zoon te beloven. Ze heeft het loon van een profeet ontvangen, omdat ze een profeet heeft opgenomen.

En zo staat het ook in het evangelie: “Wie een profeet opneemt omdat het een profeet is, zal ook het loon van een profeet ontvangen”. Jezus verbindt dit gezegde met de relatie tussen Hem en zijn leerlingen. Hij zegt: “Wie u (dat zijn de leerlingen) opneemt, neemt Mij op (dat is Jezus) en wie Mij opneemt, neemt Hem op die Mij gezonden heeft (dat is God en zijn Woord)”. Hiermee wordt de zending van de leerlingen samengevat. Het Woord Gods opnemen betekent er zorg voor dragen dat ook anderen dat Woord in hun hart kunnen opnemen.

Jezus lijkt daarbij echter enkele zeer strenge voorwaarden te stellen: Wie zijn naaste verwanten meer bemint dan Hem, is Hem niet waardig. Zou Jezus echt bedoeld hebben dat we niet van onze ouders en onze kinderen mogen houden? Natuurlijk niet. Alleen: onze liefde voor onze verwanten mag het Woord Gods, dat wil zeggen de opdracht om alle mensen lief te hebben, niet in de weg staan. We kennen wel voorbeelden van mensen die liefdevol zijn voor hun gezin, maar verder niemand zien staan, of erger: er waren kampbeulen in Auschwitz die liefdevol waren voor hun eigen kinderen. En dat is waar Jezus op doelt: liefde houdt niet op bij de eigen voorkeur, maar moet veel verder reiken.

En dan staat er ook nog: “Wie zijn kruis niet opneemt en mij volgt, is Mij niet waardig”, en: “We zijn leven vindt zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest

om Mijnentwil, zal het vinden”. Misschien wel de minst populaire verzen uit heel de Bijbel. Want we dragen niet graag een kruis. En we willen al helemaal niet dat anderen ons voorschrijven om een kruis te dragen. Zelfs niet als dat Jezus is. Maar Jezus schrijft ons niets voor. We móeten van Hem niets. Hij constateert slechts de realiteit. En die is, dat we in het leven nu eenmaal kruisen te dragen krijgen; voor moeilijke keuzes kunnen komen te staan. Of geconfronteerd worden met verlies. Met verlies van bezit, verlies van gezondheid, verlies van dierbare medemensen. En dan komt het erop aan: hoe gaan we daarmee om? Zijn we dan in staat om los te laten? Zo niet, dan blijven we steken in ons verdriet en onze pijn; zo ja, dan geven we onszelf de kans om het leven weer op te pakken. Dan zijn we in staat ons over te geven aan een situatie waar we niet om hebben gevraagd. En zijn we in staat, zoals de Sunamitische vrouw, datgene wat we nog wel hebben, te delen met anderen. Durven loslaten begint met het geven van een glas water aan iemand die dorst heeft. Maar het eindigt er niet mee. Amen.

Jan van de Laar, pastor